Потпрограма за докторски студии по Римско право

Опис на компетенциите за потпрограмата за докторски студии по Римско право

Студиската програма од трет циклус правни студии од подрачјето "Римско право" произлегува од потребата за проучување на изворите и на институтите на римското право и неговата рецепција во текот на историјата, во функција на успешно изучување и примена на решенијата на современото приватно право.

Програмата ќе има за цел да ги потенцира следните аспекти на значењето на римското право и приватноправната традиција: историскиот развој на римската држава и право; концептот и содржината на изворите на римското право; логичноста, прецизноста, јасноста и конзистентноста на решенијата на римското право; функционалноста на римската казуистика; влијанието на римското право врз институтите на современото право; примената на историскиот метод и критичката анализа (егзегза) на примарните и секундарните извори; улогата на нормативниот метод како неопходен за правничката професија; цивилизациските придобивки и актуелноста на институтите на римското право во современите правни системи; улогата на латинската правна терминологија; развојот на римската филозофска и правна мисла; рецепцијата на римското право во Средниот век, како и во граѓанските законици; историскиот развиток на приватното право; концептот на заедничката правна традиција, во чија основа е римското право, како детерминанта на современите правни системи, вклучително и на македонскиот правен систем, кој припаѓа на таканареченото римско-германско правно семејство; генерирачките фактори, методите на формирање и видовите на заедничките институции и концепти во иницијативите за кодификација на evropsko i*us commune* (европско приватно право) во чија основа е римското право.

Прв семестар	Кредити (ЕКТС)
1. Научноистражувачка етика (Предмет за стекнување генерички знаења)	4 кредити
2. Методологија на правните истражувања (Предмет за стекнување генерички знаења)	4 кредити
3. Егзегеза на изворите на римско право (задолжителен предмет за насоката)	6кредити
4. Изборен предмет од насоката	6 кредити
5. Изборен предмет од насоката	6 кредити
6. Изборен предмет од насоката (6кредити=4кредити во прв семестар+2 кредити во втор семестар)	4 кредити
Вкупно:	**30 кредити**

Втор семестар	Кредити (ЕКТС)
1. Предмет за стекнување генерички знаења од Универзитетската листа на слободни изборни предмети [1] (Предмет за стекнување генерички знаења)	4 кредити
2. Изборен предмет (преостанати 2 кредити од претходниот семестар)	2 кредити
3. Изборен предмет од насоката	6 кредити
Докторски семинар со презентација	2 кредити
Истражување (за подготовка на тема за докторска дисертација)	14 кредити
Годишна конференција со презентација на извештај	2 кредити
Вкупно:	**30 кредити**

Изборни предмети од насоката	Кредити (ЕКТС)
1. Римско и компаративно приватно право	6 кредити
2. Јавноправни и кривичноправни институти на римското право	6 кредити
3. Византиско право	6 кредити
4.Латинска правна терминологија и правна епиграфија	6 кредити
5. Реторика и правна аргументација	6 кредити
6. Споредбена правна традиција	6 кредити

Трет семестар	Кредити (ЕКТС)
1. истражување (подготвување и поднесување на пријавата за темата за докторската дисертација)	28 кредити
2. докторски семинар со поднесување семинарски труд за рецензија	2 кредити
Вкупно:	**30 кредити**

Четврти семестар	Кредити (ЕКТС)
1. работилница од истражувачка практика	3 кредити

---

[1] Универзитетската листа на предмети ја потврдува Стручниот совет за докторски студии и истата е достапна на веб страната на Школата за докторски студии.

2. истражување	25 кредити
3. годишна конференција (презентација на рецензираниот труд од трет семестар)	2 кредити
Вкупно:	**30 кредити**

Петти семестар	**Кредити (ЕКТС)**
1. истражување	28 кредити
2. докторски семинар со поднесување семинарски труд за рецензија	2 кредити
Вкупно:	**30 кредити**

Шести семестар	**Кредити (ЕКТС)**
1. работилница од истражувачка практика	3 кредити
2. истражување	25 кредити

Име	Презиме	Звање
Д-р Мирјана	Поленак-Аќимовска	Ред.професор
Д-р Владо	Бучковски	Ред.професор
Д-р Гоце	Наумовски	Вонр.професор

Прилог 3.	**Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии**	
1.	Наслов на наставниот предмет	**Егзегеза на изворите на римското право**
2.	Код	**/**
3.	Студиска програма	**Правни студии**
4.	Организатор на студиска програма (единица, односно институт, катедра, одел)	**Правен факултет „Јустинијан Први“,** **Институт за правно историски науки (римско право)**
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	**Трет циклус**
6.	Академска година / семестар	**Прв семестар**
7	Број на ЕКТС кредити	**6**
8	Наставник	**Проф.д-р Мирјана Поленак-Аќимовска** **Проф. д-р Владо Бучковски** **Проф. д-р Гоце Наумовски** **Доц. д-р Есин Кранли Бајрам**
9	Предуслови за запишување на предметот	**/**
10	Цели на предметната програма (компетенции)	Егзегезата на изворите на римското право како потесен дел на хемрменевтиката, има за предмет анализа и критичка интерпретација на текстовите на изворите на римското право, со цел реконструкција и запознавање со сите аспекти на римското правно искуство.

<table>
<tr><td>11</td><td>Содржина на предметната програма</td><td colspan="3">I недела: Основи на егзегезата на примарните извори, Егзегеза на секундарните извори) и анализа на извори на правото во римското и во современото право(fontes iuris)
2-ра недела: Leges Regiae, Senatus Consulta, Constitutiones Principis, Responsa Prudentium,
3-та недела: Acta MAgistratum, Foedera et arbitria, Privilegia veteranorum, Iusuiurandum, Negotial. II, Codex Theodosianus
4-та недела:Codex
5-та недела: Digesta
6-та недела:Novellae
7-ма недела :Institutiones
8-ма недела: leges Romanae Barbarorum
9-та недела:M.Tulli Ciceronis Orationes
10-та недела: Glossae Ordinariae</td></tr>
<tr><td>12</td><td>Методи на учење</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>13</td><td>Вкупен расположив фонд на време</td><td colspan="3">15 недели</td></tr>
<tr><td>14</td><td>Распределба на расположивото време</td><td colspan="3">12 недели настава + 3 недели консултации со студенти</td></tr>
<tr><td rowspan="2">15</td><td rowspan="2">Форми на наставните активности</td><td>15.1</td><td>Предавања-теоретска настава</td><td></td></tr>
<tr><td>15.2</td><td>Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">16.</td><td rowspan="2">Други форми на активности</td><td>16.1</td><td>Проектни задачи</td><td></td></tr>
<tr><td>16.2</td><td>Самостојни задачи</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">17.</td><td colspan="4">Начин на оценување</td></tr>
<tr><td>17.1.</td><td colspan="2">Тестови</td><td>100 бодови (30 бодови преку колоквиуми и 70 бодови преку завршен испит)</td></tr>
</table>

	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	
	17.3.	Активност и учество	бодови

18	Критериуми за оценување (бодови / оцена)	под 60 бодови	5(пет) (F)
		60-67 бодови	6(шест) (E)
		68-75 бодови	7(седум) (D)
		76-83 бодови	8(осум) (C)
		84-91 бодови	9(девет) (B)
		92-100 бодови	10(десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и вежби и положени колоквиуми	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација од страна на студентите	

22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература -A. Guarino, L' esegesi delle fonti del diritto romano, Jovene, 1968, 2 voll. - M.Mass, Exegesis & Empire in the Early Byzantine Mediterranean: Junillus Africanus & the Instituta Regularia Divinae Legis (Studies & Texts in Antiquity & Christianity, 17) (и од преводите на книгите од Владата)			
	22.2.	Дополнителна литература E. Bruncken, Science of Legal Method, Boston, 1917.			

Прилог 3.	**Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии**

1.	Наслов на наставниот предмет	**Римско и приватно компаративно право**
2.	Код	/
3.	Студиска програма	**Правни студии**
4.	Организатор на студиска програма (единица, односно институт, катедра, одел)	**Правен факултет „Јустинијан Први“,** **Институт за правно историски науки (римско право)**
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	**Трет циклус**
6.	Академска година / семестар	**прв семестар**
7	Број на ЕКТС кредити	**6**
8	Наставник	**Проф.д-р Мирјана Поленак-Аќимовска** **Проф. д-р Владо Бучковски** **Проф. д-р Гоце Наумовски** **Доц. д-р Есин Кранли Бајрам**
9	Предуслови за запишување на предметот	
10	Цели на предметната програма (компетенции)	Во рамките на предметот *Римско и компаративно приватно право* студентите, преку споредбена анализа, поподробно се запознаваат со основните поими и катагории на римското и современото право. Овој предмет во својата структуираност опфаќа повеќе тематски целини, тргнувајќи од изворите на правото, толкувањето на правните норми, понатаму приватно-правните (имотни) гранки и дисциплини, судките постапки, како и примери на решенија на римското право во современите ѓраѓански законици и правни акти, како во евро-континенталното, така и во англо-саксонското право. Предметот нуди содржини кои ги допираат темите од суштествена важност за секој добар правник.
11	Содржина на предметната програма	***I недела: Основни правни поими и категории во римското и современото право(Ius, Aequitas, Iustitia) Interpratatio и толкување на правните норми*** **2-ра недела:методи на истражувањето во римското право(егзегеза на примарни и секундарни извори)и анализа на извори на правото во римското и современото**

		право, **3-та недела: статусно право** **4-та недела: семејно право** **5-та недела: стварно право** **6-та недела: облигационо право** **7-ма недела :наследно право** **8-ма недела: граѓанска судска поатапка** **9-та недела: темели на европската приватноправна традиција (Ius commune, usus modernus pandectarum и европските правни школи)** **10-та недела: Примери на решенијата на римското право во граѓанските законици и правните акти со посебен осврт на влијанието на македонскиот правен систем**
12	Методи на учење	Во рамките на предметот *Римско и компаративно приватно право* се користат различни комбинации на техники на работа, меѓу кои се вклучени: - воведни излагања на предавачот (опшшти насоки за конкретната тема - интерактивни дискусии со активно партиципирање на студентите; - истражувачки проекти (индивидуални или групни) кои вклучуваат поподробно разработување на одредени тематски целини, во или вон материјата - изработка и одбрана на есеи т.е. семинарски трудови; - делење на потребни материјали за вежби (вклучително: презентации, теми за есеи; теми за семинарски работи; распоред за предавања и вежби; список на литература со потребните библиографски податоци; хрестоматија на корисни информации; листа на светски универзитети кои имаат компатибилни курикулуми и сл.)

13	Вкупен расположив фонд на време	15 недели		
14	Распределба на расположивото време	12 недели настава + 3 недели консултации со студенти		
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	
		15.2	Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	100 бодови (30 бодови преку колоквиуми и 70 бодови преку завршен испит)	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		
	17.3.	Активност и учество	бодови	
18	Критериуми за оценување (бодови / оцена)	под 60 бодови	5(пет) (F)	
		60-67 бодови	6(шест) (E)	
		68-75 бодови	7(седум) (D)	
		76-83 бодови	8(осум) (C)	
		84-91 бодови	9(девет) (B)	
		92-100 бодови	10(десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и вежби и положени колоквиуми		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација од страна на студентите		

22.	Литература	
	22.1.	Задолжителна литература * М. Поленак-Аќимовска, В. Бучковски: *Избор на текстови од римското право;* Правен факултет - Скопје, 2001. * М. Поленак-Аќимовска, В. Бучковски, Г. Наумовски: *Речник по римско право*; Правен факултет „Јустинијан Први" - Скопје (во подготовка). * Зборник на трудови од Меѓународниот симпозиум: *„Современото право, правната наука и јустинијановата кодификација" - Том I и II;* Правен факултет „Јустинијан Први", Скопје, 2004. * Драган Николиќ: *Упоредна правна историја* (прво издање); СВЕН; Ниш, 2005 * Алан Вотсон: *Правни Трансплanти* (*Приступ упоредном праву*); Правни факултет Универзитета у Београду - Институт за упоредно право; Београд, 2000. (и од преводите на книгите од Владата)
	22.2.	Дополнителна литература * R. Zimmerman: *The Law of Obligations, Roman Foundations of the Civilian Tradition*; Juta & Co, Ltd., Cape Town, Wetton, Johannesburg, 1990. * Berger, A: *Encyclopedic Dictionary of Roman Law;* The American Philosophical Society, Philadelphia, 1991. * Alan Watson: *Roman Law and Comparative Law*; The University of Georgia Press, Athens and London, (Paperback - 30 Jun 1991). * Peter Stein: *Roman Law in European History*; Cambridge University Press, 1999. * R. Zimmermann: *Roman Law, Contemporary Law, European Law: The Civilian Tradition*

		Today (Clarendon Law Lectures) - Hardcover; 2001. * Smits J.: *The Making of European Private Law. Toward a Ius Commune Europaeum as a Mixed…*; Antwerpen /Oxford/New York 2002 (одбрани поглавја).

Прилог 3.	**Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии**	
1.	Наслов на наставниот предмет	**Јавноправни и кривичноправни институти на римското право**
2.	Код	/
3.	Студиска програма	**Правни студии**
4.	Организатор на студиска програма (единица, односно институт, катедра, одел)	**Правен факултет „Јустинијан Први“,** **Институт за правно историски науки (римско право)**
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	**Трет циклус**
6.	Академска година / семестар	**прв семестар**
7	Број на ЕКТС кредити	**6**
8	Наставник	**Проф.д-р Мирјана Поленак-Аќимовска** **Проф. д-р Владо Бучковски** **Проф. д-р Гоце Наумовски** **Доц. д-р Есин Кранли Бајрам**
9	Предуслови за запишување на предметот	/
10	Цели на предметната програма (компетенции)	Во рамките на предметот *Јавноправни и кривичноправни институти на Римското право* студентите поподробно се запознаваат со основните институции на римското јавно право (Ius publicum). Овој предмет во својата структуираност опфаќа повеќе тематски целини, тргнувајќи од: Општествено-економско уредување на Рим (кралство, република, принципат, доминат, империја); административно-територијална организација; политички институции (државните органи во старото, класичното и посткласичното право и нивните надлежности); законодавна постапка; магистратури и титули; римска легија и чинови; Ius gentium; меѓународни договори (Pax Romana) и др. Понатаму, се разгледуваат и следниве

		теми: Периодизација на римското кривично право и римската
11	Содржина на предметната програма	***I недела: Општествено-економско уредување наРим од настанок до пропаст*** **2-ра недела:административно-територијална организација на римската држава** **3-та недела: политички институции** **4-та недела: законодавна постапка и кривична постапка** **5-та недела: магистратуриCursus honorum и присилни мерки Coercitiones-Carcer, Multa** **6-та недела: Систематизација на деликтите и казните и војните за експанзија на Рим** **7-ма недела :римска легија и чинови Титулите во Рим и Византија** **8-ма недела: кривичните предмети на Кикерон и кривичните случаи во Новиот Завет (Исус од Назарет, апостол Павле, апостол Петар и др)** **9-та недела: меѓународни договори Pax Romana** **10-та недела: лустрација**
12	Методи на учење	Во рамките на предметот *Јавноправни и кривичноправни институти на римското право* се користат различни комбинации на техники на работа, меѓу кои се вклучени: - воведни излагања на предавачот (опшшти насоки за конкретната тема - интерактивни дискусии со активно партиципирање на студентите; - истражувачки проекти (индивидуални или групни) кои вклучуваат поподробно разработување на одредени тематски целини, во или вон материјата - изработка и одбрана на есеи т.е. семинарски трудови; - делење на потребни материјали за вежби (вклучително: презентации, теми за есеи; теми за семинарски работи;

		распоред за предавања и вежби; список на литература со потребните библиографски податоци; хрестоматија на корисни информации; листа на светски универзитети кои имаат компатибилни курикулуми и сл.)		
13	Вкупен расположив фонд на време	15 недели		
14	Распределба на расположивото време	12 недели настава + 3 недели консултации со студенти		
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	
		15.2	Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	

17.	Начин на оценување		
	17.1.	Тестови	100 бодови (30 бодови преку колоквиуми и 70 бодови преку завршен испит)
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	
	17.3.	Активност и учество	Бодови

18	Критериуми за оценување (бодови / оцена)	под 60 бодови	5(пет) (F)
		60-67 бодови	6(шест) (E)
		68-75 бодови	7(седум) (D)
		76-83 бодови	8(осум) (C)
		84-91 бодови	9(девет) (B)
		92-100 бодови	10(десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и вежби и положени колоквиуми	

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација од страна на студентите

<table>
<tr><td rowspan="3">22.</td><td colspan="2">Литература</td></tr>
<tr><td>22.1.</td><td>Задолжителна литература

* Елизабет Денио: Рим, од град-држава до Царство (Институции и политички живот); Култура, Скопје, 2006.

* Н. А. Машкин: Историја на Стариот Рим; Зумпрес (Библиотека Универзум); Скопје, 1995.

* Bujuklic, Z: Forum Romanum - Rimska drzava, pravo, religija i mitologija; Правни факултет у Београду - Библиотека „Приручници", Центар за публикација - „Досије", Београд, 2005.

*T. Mommsen: Römisches Strafrecht; Leipzig, 1899.

* С. Г. Ф. Брандон: Судењето на Исус од Назарет; Мисла, Скопје, 1988.

* И. Пухан; М. Поленак-Аќимовска: Римско право; Правен факултет - Скопје, 2001.

* Зборник на трудови од Меѓународниот симпозиум: „Современото право, правната наука и јустинијановата кодификација" - Том I и II; Правен факултет „Јустинијан Први", Скопје, 2004.

* O.F. Robinson: Roman Criminal Law; Oxford, 2005.

(и од преводите на книгите од Владата)</td></tr>
<tr><td>22.2.</td><td>Дополнителна литература
* R. Zimmerman: The Law of Obligations, Roman Foundations of the Civilian Tradition; Juta & Co, Ltd., Cape Town, Wetton, Johannesburg, 1990.</td></tr>
</table>

		* Berger, A: *Encyclopedic Dictionary of Roman Law;* The American Philosophical Society, Philadelphia, 1991.		

Прилог 3.	**Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии**	
1.	Наслов на наставниот предмет	**Византиско право**
2.	Код	/
3.	Студиска програма	**Правни студии**
4.	Организатор на студиска програма (единица, односно институт, катедра, одел)	**Правен факултет „Јустинијан Први",** **Институт за правно историски науки (римско право)**
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	**Трет циклус**
6.	Академска година / семестар	**прв семестар (4 кредити)+втор семестар (2 кредити)**
7	Број на ЕКТС кредити	**6**
8	Наставник	**Проф.д-р Мирјана Поленак-Аќимовска** **Проф. д-р Владо Бучковски** **Проф. д-р Гоце Наумовски** **Доц. д-р Есин Кранли Бајрам**
9	Предуслови за запишување на предметот	/
10	Цели на предметната програма (компетенции)	Во рамките на предметот Византиско право студентите поподробно се запознаваат со основните поими на средновековното т.н. Византиско право. Овој предмет во својата структуираност опфаќа повеќе тематски целини: Историја на Источното Римско (Ромејско) царство; Ран византиски период: Codex Theodossianus и Законодавството на Јустинијан I; Законодавството на Иконоборците (Еклога, Земјоделскиот закон, Поморскиот закон и Воениот закон); на Македонската династија (Прохирон, Епанагога, Василики), Новелите на Лав VI, Роман I

		Лакапин, Константин VII Профирогенит, Номоканонот на Фотиј; Дејноста на Цариградската правна школа, Законодавството на Дуките и Комнените, Синтагмата на Матија Властар, Шестокнижје и Номоканонот на Св. Методиј; Византиски правни извори на територијата на Македонија и сл. Предметот нуди содржини кои ги допираат темите од суштествена важност за секој добар правник.
11	Содржина на предметната програма	***I недела: Историја на Источното Римско царство*** **2-ра недела: ран византиски период** **3-та недела: Законодавството на Јустинијан** **4-та недела: Законодавството на Иконоборците(Еклога, Земјоделски закон, Поморски закон и Воен закон)** **5-та недела: Законодавството на МАкедонската династија** **6-та недела: Новелите на Лав VI, Роман I Лакапин, Константин Профирогенит, Номоканонот на Фотиј** **7-ма недела : Дејноста на Цариградската правна школа** **8-ма недела: Законодавството на Дуките и Комнените и Синтагмата на Матија Властар** **9-та недела: Шестокнижје и Номоканонот на Св. Методиј** **10-та недела: Византиски правни извори на територијата на РМ**
12	Методи на учење	Во рамките на предметот *Византиско право* се користат различни комбинации на техники на работа, меѓу кои се вклучени: - воведни излагања на предавачот (опшшти насоки за конкретната тема - интерактивни дискусии со активно партиципирање на студентите; - истражувачки проекти (индивидуални или групни) кои вклучуваат поподробно разработување на одредени тематски целини, во или вон материјата - изработка и одбрана на есеи т.е. семинарски трудови; - делење на потребни материјали за вежби (вклучително: презентации, теми за есеи; теми за семинарски работи; распоред за предавања и вежби; список на литература со потребните библиографски

		податоци; хрестоматија на корисни информации; листа на светски универзитети кои имаат компатибилни курикулуми и сл.)		
13	Вкупен расположив фонд на време	15 недели		
14	Распределба на расположивото време	12 недели настава + 3 недели консултации со студенти		
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	
		15.2	Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	

17.	Начин на оценување		
	17.1.	Тестови	100 бодови (30 бодови преку колоквиуми и 70 бодови преку завршен испит)
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	
	17.3.	Активност и учество	Бодови

18	Критериуми за оценување (бодови / оцена)	под 60 бодови	5(пет) (F)
		60-67 бодови	6(шест) (E)
		68-75 бодови	7(седум) (D)
		76-83 бодови	8(осум) (C)
		84-91 бодови	9(девет) (B)
		92-100 бодови	10(десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и вежби и положени колоквиуми	
20.	Јазик на кој се изведува	Македонски	

	наставата	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација од страна на студентите
22.	Литература	
	22.1.	Задолжителна литература * Codex Theodossianus, Corpus Iuris Civilis, Ecloga, Nomos Georgikos, Epanagoga, Proherion, Vasilika, Heksabiblon (анализа на текстовите на латински и на византиски грчки јазик со соодветни преводи на македонски) * Ante Romac: Rječnik rimskog prava; Informator - izdavačka kuča, Zagreb, 1975. * Srđan Šarkić: Pravne i političke ideje u Istočnom Rimskom Carstvu (od početka Konstantinove do kraja Justinijanove vladavine); Naučna knjiga; Beograd, 1984. * Antun Malenica: Praktikum iz Rimskog Prava (Prvi tom); Pravnog fakulteta u Novom Sadu; Novi Sad, 1997. * Сима Аврамовиќ: Општа правна историја (Стар и Среден век); Белград, 1999. (и од преводите на книгите од Владата)
	22.2.	Дополнителна литература * Красимира Илиевска: Закон за судење на луѓето; МАНУ, Скопје, 2004. * Г. Острогорски: Историја на Византија. * Зборник на трудови од Меѓународниот симпозиум Современото право, правната наука и Јустинијановата кодификација (Том I и II); Правен факултет „Јустинијан Први", УКИМ; Скопје, 2004. * Билјана Поповска: Историја на правото (II дел); 2-ри Август С; Скопје, 2007.

		* Прокопиј Кесариски: Тајната Историја, Ѓурѓа, MMVII (2007). * Драган Николић: Општа историја права (прво издање); СВЕН; Ниш, 2007. * A. E. Laiou, D. Simon: Law and Society in Byzantium; Ninth-Twelfth Centuries (Dumbarton Oaks Research Library).

Прилог 3.	**Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии**	
1.	Наслов на наставниот предмет	**Латинска правна терминологија**
2.	Код	**/**
3.	Студиска програма	**Правни студии**
4.	Организатор на студиска програма (единица, односно институт, катедра, одел)	**Правен факултет „Јустинијан Први“,** **Институт за правно историски науки (римско право)**
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	**Трет циклус**
6.	Академска година / семестар	**прв семестар**
7	Број на ЕКТС кредити	**6**
8	Наставник	**Проф.д-р Мирјана Поленак-Аќимовска** **Проф. д-р Владо Бучковски** **Проф. д-р Гоце Наумовски** **Доц. д-р Есин Кранли Бајрам**
9	Предуслови за запишување на предметот	**/**
10	Цели на предметната програма (компетенции)	Во рамките на предметот Латинска правна терминологија и правна епиграфија студентите подробно се запознаваат со латинските правни термини и категории коишто се во употреба до денешни дни во речиси сите современи правни системи и доктрини. Овој предмет во својата структуираност опфаќа повеќе тематски целини:

		краток курс по латински јазик (пишување и читање); анализа на термините за основните институти на ius publicum и ius privatum; современи еквиваленти на латинските правни термини; основи на латинската епиграфија; основни правни изреки и максими во историјата и денес. Предметот нуди содржини кои ги допираат темите од суштествена важност за секој добар правнички ум.
11	Содржина на предметната програма	***I недела: Курс по латински јазик(Nomina, pronomina, numeralia, verba , adverbia)*** **2-ра недела: потекло и значење на изучувањето на латинскиот јазик и писмо** **3-та недела: анализа на термините за основните институти на Ius publicum i Ius privatum** **4-та недела: анализа на термините на основните институти на римското право во периодот на неговата рецепција на Исток и на Запад** **5-та недела: Современи екиваленти на латинските правни термини** **6-та недела: Основи на латинската епиграфија** **7-ма недела : разработка на извори** **8-ма недела: разработка на извори** **9-та недела: Јазикот на правните школи во Среден век** **10-та недела: Основни правни изреки и максими и денешното влијание на римските правни начела**
12	Методи на учење	Во рамките на предметот *Латинска правна терминологија и правна епиграфија* се користат различни комбинации на техники на работа, меѓу кои се вклучени: - воведни излагања на предавачот (опшшти насоки за конкретната тема - интерактивни дискусии со активно партиципирање на студентите; - истражувачки проекти (индивидуални или групни) кои вклучуваат поподробно разработување на одредени тематски целини, во или вон материјата - изработка и одбрана на есеи т.е. семинарски трудови;

		- делење на потребни материјали за вежби (вклучително: презентации, теми за есеи; теми за семинарски работи; распоред за предавања и вежби; список на литература со потребните библиографски податоци; хрестоматија на корисни информации; листа на светски универзитети кои имаат компатибилни курикулуми и сл.)		
13	Вкупен расположив фонд на време	15 недели		
14	Распределба на расположивото време	12 недели настава + 3 недели консултации со студенти		
15	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	
		15.2	Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	100 бодови (30 бодови преку колоквиуми и 70 бодови преку завршен испит)	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		
	17.3.	Активност и учество	Бодови	
18	Критериуми за оценување (бодови / оцена)	под 60 бодови	5(пет) (F)	
		60-67 бодови	6(шест) (E)	
		68-75 бодови	7(седум) (D)	
		76-83 бодови	8(осум) (C)	
		84-91 бодови	9(девет) (B)	
		92-100 бодови	10(десет) (A)	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и вежби и положени колоквиуми
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација од страна на студентите

<table>
<tr><td rowspan="2">22.</td><td colspan="2">Литература</td></tr>
<tr><td>22.1.</td><td>Задолжителна литература

* М. Поленак-Аќимовска, В. Бучковски, Г. Наумовски: Речник по римско право; Правен факултет „Јустинијан Први"- Скопје (во подготовка).

* М. Поленак-Аќимовска, В. Бучковски: Избор на текстови од римското право; Правен факултет-Скопје, 2001.* Весна Димовска, Елена Џукеска, Маргарита Бузалковска - Алексова и Митко Чешларов: Liber latinus I; Алби, Скопје, 2002.

* Весна Димовска и Митко Чешларов: Liber latinus II; Алби, Скопје, 2002.

* Иво Пухан: Курс латинског језика; Београд, 1948.

* Ante Romac: Rjecnik rimskog prava; Informator - izdavačka kuča, Zagreb, 1975.

* Lazar Jocić: Latinski pravni termini (pravila, izreke, sentence i definicije); SKC; Niš, 1995.

* N. Jovanović и T. Tvrtković: Latinski za pravnike / Latinitas iuridica - drugo izdanje; Zagreb, 2003.

*DROL. Diritto Romano Online

http://web.tiscali.it/drol.it
/

*Law and History Review

http://www.press.uillinois.edu/journals/lhr.htm
l</td></tr>
</table>

		*Roman Law Resources http://www.iuscivile.com / (и од преводите на книгите од Владата)
	22.2.	Дополнителна литература * Žika Bujuklic: Forum Romanum - Rimska država, pravo, religija i mitologija; Правни факултет у Београду (библиотека „Приручници") & Центар за публикација - „Досије"; Београд, 2005. * Thesaurus sententiae iuris (Riznica pravnih izreka) - treće izdanje; Библиотека „Правни информатор"; Београд, 2007. * Жан-Филип Дјунан и Паскал Пишона: Римско право - речник на основните термини; Ciela - Софт енд паблишинг; Софија, 2007. * Adolf Berger: Encyclopaedic Dictionary of Roman Law - New Series, Vol. 43, Part 2; The American Philosophical Society; Philadelphia; 1953 (Reprinted 1980 and 1991). * E. Hitlon Jackson: Latin for Lawyers (One Thousand Latin Maxims With English Translations); New York, 1992. *Droit, justice et chatiment dans le monde grec et romain http://www.fusl.ac.be/Files/General/BCS/Droit.htm l *Revue Internationale des Droits de l'Antiquité

		http://www.ulg.ac.be/vinitor/rida / *Bryn Mawr Classical Review http://ccat.sas.upenn.edu/bmcr / *Centre for the Study of Ancient Documents http://www.csad.ox.ac.uk/CSAD/index.htm l *The Avalon Project at Yale Law School. Documents in Law, History and Diplomacy http://www.yale.edu/lawweb/avalon/pre18.ht m

Прилог 3.	Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	**Реторика и правна аргументација**
2.	Код	**/**
3.	Студиска програма	**Правни студии**
4.	Организатор на студиска програма (единица, односно институт, катедра, одел)	**Правен факултет „Јустинијан Први“,** **Институт за правно историски науки (римско право)**
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	**Трет циклус**
6.	Академска година / семестар	**Втор семестар**
7	Број на ЕКТС кредити	**6**
8	Наставник	**Проф.д-р Мирјана Поленак-Аќимовска** **Проф. д-р Владо Бучковски** **Проф. д-р Гоце Наумовски**

		Доц. д-р Есин Кранли Бајрам
9	Предуслови за запишување на предметот	/
10	Цели на предметната програма (компетенции)	Во рамките на предметот *Реторика и правна аргументација* студентите, преку креативни предавања и практични вежби, поподробно се запознаваат со основните поими на реториката, со посебен осврт на т.н. судско говорништво. Овој предмет во својата структуираност опфаќа повеќе тематски целини, тргнувајќи од поимот, видовите и значењето на реториката како вештина на доброто говорење; понатаму историски преглед на развитокот на беседништвото (античко - Стар Исток, Елада и Рим, средновековно - христијанско и нововековно - револуционерно). Во рамките на општата реторика се изучуваат основните категории: говорник (моќ на владеење со себе); аудиториум; говор - структура и организација (dispositio, elocutio и actio), обвинителна и одбранбена тактика на презентирање, потоа, начини на побивање и вкрстено испрашување; стил на говорникот (артикулација, дикција, модулација); вербална и невербална комуникација. Во рамките на посебната реторика се изучуваат видовите говорништво (политичко/делибертативно, судско/форензично и пригодно/ епидеиктично); видови дебата како аргументирана расправа со спротивни мислења (карл порер, полиси, парламентарна, јавна); познати говорници и нивни говори, како и одредени современи прашања во однос на медиумите. Во рамките на овој предмет студентите вежбаат говорење (одбрани познати историски говори, сопствени подготвени говори - на слободна или зададена тема или, пак, т.н. импровизирани говори - без подготовка).
11	Содржина на предметната програма	***I недела: Поим, поделба и значење на реториката*** **2-ра недела: Историја на беседништвото (преглед)** **3-та недела: Говорник и аудиториум** **4-та недела: Вербална и невербална комуникација** **5-та недела: Говор(Беседа)** **6-та недела: Судско говорништво(форензично беседништво)** **7-ма недела : Политичко говорништво (делибертативно беседништво)** **8-ма недела: Пригодно говорништво (епидеиктичко беседништво)**

<table>
<tr><td></td><td></td><td colspan="3">9-та недела: Дебата

10-та недела: Предизвиците на новите мас-медиуми</td></tr>
<tr><td>12</td><td>Методи на учење</td><td colspan="3">Во рамките на предметот Реторика и правна аргументација се користат

различни комбинации на техники на работа, меѓу кои се вклучени:

- воведни излагања на предавачот (опшшти насоки за конкретната тема

- интерактивни дискусии со активно партиципирање на студентите;

- истражувачки проекти (индивидуални или групни) кои вклучуваат поподробно разработување на одредени тематски целини, во или вон материјата

- изработка и одбрана на есеи т.е. семинарски трудови;

- делење на потребни материјали за вежби (вклучително: презентации, теми за есеи; теми за семинарски работи; распоред за предавања и вежби; список на литература со потребните библиографски податоци; хрестоматија на корисни информации; листа на

светски универзитети кои имаат компатибилни курикулуми и сл.)</td></tr>
<tr><td>13</td><td>Вкупен расположив фонд на време</td><td colspan="3">15 недели</td></tr>
<tr><td>14</td><td>Распределба на расположивото време</td><td colspan="3">12 недели настава + 3 недели консултации со студенти</td></tr>
<tr><td rowspan="2">15</td><td rowspan="2">Форми на наставните активности</td><td>15.1</td><td>Предавања-теоретска настава</td><td></td></tr>
<tr><td>15.2</td><td>Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">16.</td><td rowspan="2">Други форми на активности</td><td>16.1</td><td>Проектни задачи</td><td></td></tr>
<tr><td>16.2</td><td>Самостојни задачи</td><td></td></tr>
<tr><td>17.</td><td colspan="4">Начин на оценување</td></tr>
</table>

	17.1.	Тестови	100 бодови (30 бодови преку колоквиуми и 70 бодови преку завршен испит)	
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		
	17.3.	Активност и учество	Бодови	
18	Критериуми за оценување (бодови / оцена)		под 60 бодови	5(пет) (F)
			60-67 бодови	6(шест) (E)
			68-75 бодови	7(седум) (D)
			76-83 бодови	8(осум) (C)
			84-91 бодови	9(девет) (B)
			92-100 бодови	10(десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и вежби и положени колоквиуми	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација од страна на студентите	
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература * Обрад Станојевић и Сима Аврамовић: *Ars rhetorica - Вештина беседништва;* ЈП „Службени лист СРЈ", Београд, 2002. * М. Поленак-Аќимовска: *„Трите извори на старата грчка реторика"; Зборник во чест на Стеван Габер,* Правен факултет „Јустинијан Први" - Скопје. * М. Поленак-Аќимовска: *„Ars Rhetorica - потреба односно нужност"; Комуникологијата и другите науки - Зборник на трудови по повод 30 години студии по новинарство;* Правен факултет „Јустинијан Први", Скопје, 2004. * М. Поленак-Аќимовска: *„Судската реторика и правната аргументација - важна карика во едукацијата на правниците";* Colloque Norme, valeur et rationalite, Филозофски факултет при УКИМ, Скопје, 2008.		

		* Ivan Ivanji: *Razgovori o veštini govorništva* (*Retorika*); IP Bratstvo-Jedinstvo; Novi Sad; 1953. * С. Поповиќ: *Говорништво у теорији и пракси;* НИРО „Књижевне новине", Београд, 1987. * T. M. Conley: *Rhetoric in the European Tradition;* Chicago and London,1990. . (и од преводите на книгите од Владата)
	22.2.	Дополнителна литература * Група автори: *Filozofija i društvo V* (*Retorika I demokratija*); Institut za filozofiju i društveni teoriju - Univerzitet u Beogradu; Beograd, 1994. * Љ. Тадиќ: *Retorika - uvod u vestinu besednistva;* Издавачко предузече „Филип Вишниќ", Institut za filozofiju I drustvenu teoriju; Београд, 1995. * O. Reboul: *La rhetorique;* Sixieme edition; PUF, Paris, 1998. * L. Pernot: *La Rhetorique dans l'Antiquite;* Le livre de poche, France, 2000. *Ана Димишковска-Трајановска: *„Логичкиот статус на правното расудување: Постои ли специфична 'правна логика'?"; Годишен зборник на Филозофскиот факултет при УКИМ - Книга 60 (одделен отпечаток),* Скопје, 2007. * *Fundamentals of Legal Argumentation: A Survey of Theories*

Прилог 3. **Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии**

Наслов на наставниот предмет	**Споредбена правна традиција**
Код	**/**
Студиска програма	**Правни студии**

Организатор на студиска програма (единица, односно институт, катедра, одел)	**Правен факултет „Јустинијан Први“,** **Институт за правно историски науки (Правна реторика и аргументација)**
Степен (прв, втор, трет циклус)	**Трет циклус**
Академска година / семестар	**Втор семестар**
Број на ЕКТС кредити	**6**
Наставник	**Проф.д-р Мирјана Поленак-Аќимовска** **Проф. д-р Владо Бучковски** **Проф. д-р Гоце Наумовски** **Доц. д-р Есин Кранли Бајрам**
Предуслови за запишување на предметот	**/**
Цели на предметната програма (компетенции)	Овој предмет за своја содржина ги има историскиот развој на различните правни системи кои постојат денес во светот, при што става акцент на најзначајните правни системи. *Цели на наставата:* Оспособување на студентите на третиот циклус на студии за стекнувања продлабочени знаења од областа на споредбената правна историја, со цел стекнување на знаења да: • Од областа на историскиот развој и карактеристиките на големите правни системи кои што постојат денес во светот.
Содржина на предметната програма	1. Вовед во компаративното право 2. Англосаксонски правен систем Велика Британија 3. Англосаксонски правен систем САД 4. Европско-континентален систем-општи карактеристики

	5. Француски правен систем 6. Германски правен систем 7. Скандинавски правен систем 8. Европско-континентален систем анализа на извори 1 9. Европско-континентален систем анализа на извори 2 10.Европско право:меѓународно право или нов правен систем?		
Методи на учење	Во предавањата ќе се користат различни техники на работа, индивидуални и групни презентации од студентите и заеднички дискусии. Предавањата се осмислени како интерактивни, а се очекува и ангажираност на студентите од аспект на истражување на одредени теми од материјалот кои можат да бидат презентирани во договор со предметниот професор. Задачите за секоја наредна недела ќе бидат однапред договарани со цел студентите да имаат доволно време да се подготват. Од студентите се очекува да развијат истражувачки и аналитички вештини, но и да аплицираат презентерски вештини на час. Во поглед на задолжителната литература, студентите ќе добијат подготвена хрестоматија во која ќе бидат точно определни страниците за секоја недела, кои студентите задолжително мораат да ги прочитаат.		
Вкупен расположив фонд на време	15 недели		
Распределба на расположивото време	12 недели настава + 3 недели консултации со студенти		
Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	
	15.2	Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа	
Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
	16.2	Самостојни задачи	

Начин на оценување

17.1.	Тестови	100 бодови (30 бодови преку колоквиуми и 70 бодови преку завршен испит)
17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	

17.3.	Активност и учество	Бодови	
Критериуми за оценување (бодови / оцена)	под 60 бодови	5(пет)	(F)
	60-67 бодови	6(шест)	(E)
	68-75 бодови	7(седум)	(D)
	76-83 бодови	8(осум)	(C)
	84-91 бодови	9(девет)	(B)
	92-100 бодови	10(десет)	(A)

Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и вежби и положени колоквиуми
Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација од страна на студентите

Литература

22.1.	Задолжителна литература
	1. Legal Traditions of the World: Sustainable Diversity in Law, H. Patrick Glenn 2. -The Civil Law Tradition, 3rd Edition: An Introduction to the Legal Systems of Europe and Latin America by John Merryman and Rogelio Perez-Perdomo 3. -Comparative Legal Traditions: Text, Materials and Cases on Western Law, (American Casebook Series) by Mary Ann Glendon; Paolo G. Carozza; Colin B. Picker 4. -The Common Law Tradition: A Collective Portrait of Five Legal Scholars by George Liebmann

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Универзитет "Св. Кирил и Методиј"
Правен факултет "Јустинијан Први"
Бр. 09-16/13/2
05 10 20 17 год.
СКОПЈЕ

И З Ј А В А

ИЗЈАВУВАМ ДЕКА СУМ СОГЛАСЕН да учествувам во изведување на наставата на студиската програма на **ПРАВНИ НАУКИ (потпрограма римско право)** на предметите:

Римско и компаративно приватно право
Егзегеза на изворите на римското право
Јавноправни и кривичноправни институти на римското право
Византиско право
Латинска правна терминологија и правна епиграфија
Реторика и правна аргументација
Споредбена правна традиција

Проф. д-р Мирјана Поленак Аќимовска, с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Универзитет "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ"
Правен факултет "Јустинијан Први"
Бр. 09-16/7/3
05 10 2017 год.
СКОПЈЕ

И З Ј А В А

ИЗЈАВУВАМ ДЕКА СУМ СОГЛАСЕН да учествувам во изведување на наставата на студиската програма на **ПРАВНИ НАУКИ (потпрограма римско право)** на предметите:

Римско и компаративно приватно право
Егзегеза на изворите на римското право
Јавноправни и кривичноправни институти на римското право
Византиско право
Латинска правна терминологија и правна епиграфија
Реторика и правна аргументација
Споредбена правна традиција

Проф. д-р Владо Бучковски

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Универзитет "Св. Кирил и Методиј"
Правен факултет "Јустинијан Први"
Бр. 09-16/5/3
05 10 20 17 год.
СКОПЈЕ

ИЗЈАВА

ИЗЈАВУВАМ ДЕКА СУМ СОГЛАСЕН да учествувам во изведување на наставата на студиската програма на **ПРАВНИ НАУКИ (потпрограма римско право)** на предметите:

Римско и компаративно приватно право

Егзегеза на изворите на римското право

Јавноправни и кривичноправни институти на римското право

Византиско право

Латинска правна терминологија и правна епиграфија

Реторика и правна аргументација

Споредбена правна традиција

Проф. д-р Гоце Наумовски

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Универзитет "Св. Кирил и Методиј"
Правен факултет "Јустинијан Први"
Бр. 09-16/29/2
05 10 2017 год.
СКОПЈЕ

ИЗЈАВА

ИЗЈАВУВАМ ДЕКА СУМ СОГЛАСЕН да учествувам во изведување на наставата на студиската програма на **ПРАВНИ НАУКИ (потпрограма римско право)** на предметите:

Римско и компаративно приватно право
Егзегеза на изворите на римското право
Јавноправни и кривичноправни институти на римското право
Византиско право
Латинска правна терминологија и правна епиграфија
Реторика и правна аргументација
Споредбена правна традиција

Доц. д-р Есин Краnли Бајрам с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Универзитет "Св. Кирил и Методиј"
Правен факултет "Јустинијан Први"
Бр. 09-16/5/1
05.10 2017 год.
СКОПЈЕ

Врз основа на членот 2 од Правилникот за задолжителни компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од првиот, вториот и третиот циклус студии ја давам следната

ИЗЈАВА

Од д-р Гоце Наумовски, во звање редоцен професор, вработен/а на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

ИЗЈАВУВАМ ДЕКА СУМ СОГЛАСЕН/НА да учествувам во изведување на наставата на студиската програма на **ПРАВНИ НАУКИ (потпрограма римско право)** на предметите:

6. Римско и компаративно приватно право
7. Латинска правна терминологија и правна епиграфија
8. Византиско право

22.05.2017 година

Изјавил

____

(своерачен потпис)

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Универзитет "Св. Кирил и Методиј"
Правен факултет "Јустинијан Први"
Бр. 09-16/7/4
05 10 2017 год.
СКОПЈЕ

Врз основа на членот 2 од Правилникот за задолжителни компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од првиот, вториот и третиот циклус студии ја давам следната

ИЗЈАВА

Од д-р Владо Бучковски, во звање редовен професор, вработен/а на Правниот факултет „Јустинијан Први" во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј" во Скопје

ИЗЈАВУВАМ ДЕКА СУМ СОГЛАСЕН/НА да учествувам во изведување на наставата на студиската програма на **ПРАВНИ НАУКИ (потпрограма римско право)** на предметите:

4. Јавноправни и кривичноправни институти на римското право
5. Реторика и правна аргументација

22.05.2017 година

Изјавил

(своерачен потпис)